

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA 2024/114

25.04.24.

Peter Olsen

Inatsisartut inatsisaat nr. 19, 30. oktober 1992-meersumi, Inatsisartullu inatsisaanni nr. 23, 18. november 2019-mi allangortinneqarsimasoq, siunertaavorlu sukkulaanut, allanullu sukkulaartalinnut (kakaaviunngitsaq), lakridsinut, allanullu lakridsitalinnut, marcipanit allaallu marcipanitalit, karamellit, milukaat, sukkuaqqat il.il. sukkullit sukkoqanngitsullu § 1, imm. 1. nr. 2-miittunut akitsuutip peerneqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Oqaaseqaat:

Inuit Ataqatigiit partiiunngilagut akitsuusersuiniannarlutik akitsuusersuisartut partiiat.

Illuatungaaniilli sapinngisaaq tamaat naapertorlugu akitsuusersuisarnerup appassinnerpaaffianiitinneqarnissaanik Inuit Ataqatigiit siunertaqarlutalu anguniagaqartuuvugut; Soorlutaaq nunatsinni innuttaasut akornanni, inuuniarnikkut atugassarititaasut tungaatigut sukkut tamatigut oqilisaaffigineqartuarnissaanik Inuit Ataqatigiit pingaarteqartuullutalu anguniagaqartuusugut.

Pisariaqanngitsumik akitsuusersuinissamik Inuit Ataqatigiit siunertaqanngilagut.

Tamannalumi aamma uppersaatissartaqarpoq; Inuit Ataqatigiit qinigaaffiup uuma siuliani, aammalumi uani qinigaaffiusumi ingerlasumi akitsuutinik pilersitseqataanikuunatalu peqataaffeqarnikuunngilagut.

Akitsuutaasinnaasunik sunilluuniit eqqussisoqassagaluarpat imaluunniit atorunnaarsitsisoqassagaluarpat aammalu Inuit Ataqatigiillu arlaatigut peqataaffigissagaluarpatigit, soorunami taava aatsaat tunngavilersuilluaqqaarnikkut tamanna ingerlanneqartariaqarpoq.

Akitsuusiiniaannarluni akitsuusiisoqassanngilaq. Akitsuusiineq siunertaqartariaqarpoq isumaqarlunilu asuli innuttaasut kaasarfiiniit aallerniaannarluni, imaluunniit nunatta karsia immerniaannarlugu akitsuusiisoqassanngilaq.

Assersuutigiinnarlugu akitsuusininarneq inuit peqqissusaannut illersuiniarluni akitsuusiiniarnerusimappat, soorunami taava Inuit Ataqatigiinniit tamanna oqaloqataaffigisinnallugu oqaatigerusupparput.

Aamma illuatungaatigut taamaappoq akitsuutaassimasunik eqqunneqarsimasunik atorunnaarsitsiniarneq. Akitsuutaasumasunik eqqunneqarsimasunik atorunnaarsitsiniraanni taava aamma aningaasat annaaneqarumaartussanngortut qanoq aningaasalersorneqarumaarnissaat pillugu

pilersaarummik pitsaasumik peqartoqartariaqarpoq. Aningaasat annaaneqartussat qanoq suminngaaniillu aanneqassappat aamma innuttaasunut ataasiakkaanut, inuiaqatigiinnullu qanoq kinguneqarumaarnissaat oqaluttuarilluarneqarsimasariaqarpoq. Inuiaqatigiinnut innuttaasullu ulluinarni atugaannut innarliisoqassanngippat.

Aqqalu C.Jeremiassen Atassut siunnersuuteqarpoq, ulluinnarni pisariaqatippallaanngisatsinnut, ulluinnarni inuulluataarutigisinnaasatsinnut, peqqinnarpallaangitsunullu akitsuutaasup atorunnaarsinneqarnissaanik. Tassa sukkulaatinut lakridsinut, marcipaninut il.il.

Taakkununngalu akitsuutaasoq atorunnaarsinneqassagalarpat, tamanna nunatta karsianut 50 mio.kr.-nik annaasaqatigissavaa. 50 mio.kr. nunatta karsiata annaasassai annertoorujussuupput.

50 mio.kr taakku nunatta karsiata annaajumaagassai siunnersuuteqartup siunnersuutigaa Naalackersuisoqarfanni tamani allaffissornikkut 10 %-mik sipaarniarnikkut 24 mio.kr matussuseqarnissaat. Sinnerili 26 mio.kr. qanoq aningaasalersorneqarnissaat pilersaarusiorsimanani. Siunnersuutaasup piviusunngortinneqarnissaanut 26 mio.kr amigaatigineqarput.

Tassa naatsumik oqaatigalugu siunnersuuteqartup siunnersuutaa akuersissutigineqassappat nunatta karsia 26 mio.kr.nik amigaateqalissaaq – imaluunniit annaasaqassaaq.

Siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnerminut tunngatillugu qanoq aningaasalersorneqarsinnaanera aammalu aningaasat annaaneqarumaartussat qanoq matussuserneqarsinnaanerat pillugu pitsaasumik pilersaarusiorsimannginnera Inuit Ataqaatigiinniit pitsaasutut, isumatusaarnertullu isiginngilarput.

Taamatut oqariarlunga; ilisimaneqartutut qanittunnguakkut Naalackersuisoqatigiit Inuit Ataqaatigiit Siumullu akileraartarnermik aaqqissuusseqqinnissamik isumaqatigiissuteqarnikuupput.

Isumaqaatigiissut taanna aqputigalugu nuannaarutigeqisatsinnik pissakinnerusut isertitakinnerusullu pitsaanerumik atugassaqalernissaannik aqputissiuunneqarsinnaalissapput. Isumaqaatigiissut aqputigalugu Nunatta karsianiit pissakinnerusunut isertitakinnerusunullu 360 mio.kr utertinneqartussanngorput. Aningaasalersorneqarnissaanut tunngatillugu, aningaasat annaaneqartussat ilaat allaffissornerujussuup annikillisarneratigut matussuserneqarnissaat pilersaarutigineqarpoq. Allaffissornerujussuup annikillisarneratigut 187 mio.kr aanneqartussanngorput.

Taamaallilluni oqaatigineqarsinnaanngorpoq Aqqalu C. Jeremiassenip allaffissornikkut sipaarniuteqarnissamik siunnersuutaa Naalackersuisooqatigiinnit arfineq pingasoriaatinngupajarlugu suliarisussanngoreerpat.

Naalackersuisooqatigiit akileraartarnikkut aaqqissuusseqqinnissamik isumaqatigiissuteqareerput aammalu 1.april aallartittumiit akitsuutit appartinneqarnissaanut 15 mio.kr-nik aningaasaliissuteqarniarlutik isumaqatigiissuteqareersimalerlutik.

Taamaattumik Aqqalu C. Jeremiassenip siunnersuutaa Inuit Ataqaatigiinniit itigartipparput Naalackersuisullu akissuteqaataanni allannguutissatut siunnersuutaasoq akuersaarlutigu.

Qujanaq

Peter Olsen

Inuit Ataqatigiit